

# Veiligheidsplan

## Inhoud

|                                                  |    |
|--------------------------------------------------|----|
| Inleiding .....                                  | 3  |
| Sociaal Veiligheidsplan stichting Pallas .....   | 3  |
| Schoolcultuur en psychosociale veiligheid .....  | 5  |
| Visie op schoolcultuur .....                     | 5  |
| Sociale veiligheid .....                         | 5  |
| Zorg.....                                        | 8  |
| Zorg en begeleiding .....                        | 8  |
| Schoolregels, omgangsvormen en afspraken.....    | 8  |
| Leerlingen .....                                 | 9  |
| Pestprotocol .....                               | 10 |
| Ouders/verzorgers.....                           | 11 |
| Klachtenprocedure .....                          | 12 |
| Communicatieprotocol voor leraren en ouders..... | 14 |
| Communicatie naar leerlingen .....               | 14 |
| Communicatie met ouders.....                     | 15 |
| Ouders .....                                     | 15 |
| Gescheiden ouders.....                           | 16 |

## Inleiding

Elke dag lopen kinderen en volwassenen risico's; thuis, op weg naar werk of school en op de leer- en werkplek. Veelal zijn we ons niet bewust van de risico's, andere risico's accepteren we. Het is natuurlijk een illusie dat we alle risico's voor kunnen zijn. We willen een schoolomgeving met risico's op een aanvaardbaar niveau. We laten bewust ruimte om ons te kunnen 'stoten', zowel in het fysieke als in het sociale, maar binnen een cultuur waarin kinderen steun aan de leraren en steun aan elkaar ervaren als er iets mis gaat.

Juist aan de moeilijke momenten met elkaar, ontwikkelen we onszelf tot sociale, veerkrachtige mensen. Kinderen moeten op school kunnen oefenen om met moeilijkheden om te kunnen gaan. Daarom scheppen we een veilig klimaat waarin het vertrouwen in zichzelf en de ander hebben dat moeilijkheden er zijn om aan te pakken en uit te komen met elkaar. De identiteit en cultuur van onze school wordt gevormd door de medewerkers, ouders en kinderen. Met elkaar dragen we gezamenlijk verantwoordelijkheid voor een prettige schoolcultuur en een veilig schoolklimaat.

Scholen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs hebben de wettelijke plicht zorg te dragen voor de sociale veiligheid van leerlingen op school. De schoolleiding heeft de verantwoordelijkheid om in samenwerking met het bestuur, medewerkers en ouders zaken op het gebied van schoolveiligheid goed te organiseren en zorgvuldig in te bedden in de school. Om dit te waarborgen hebben wij een veiligheidsplan opgesteld. Zodra wij merken dat een leerling zich niet veilig en vertrouwd voelt, ondernemen wij in overleg met de ouders actie. Omdat het gedrag op school en thuis een wisselwerking heeft, verwachten wij van ouders hetzelfde. Als de ouders thuis constateren dat de school niet veilig is voor het kind, horen wij dit graag.

Externe vertrouwenspersoon.

Voor Pallas zijn 2 externe vertrouwenspersonen werkzaam. Het bevoegd gezag is de samenwerking met hen aangegaan op basis van hun deskundigheid en onafhankelijkheid. Beide vertrouwenspersonen zijn op geen enkele manier verbonden aan de scholen van Pallas. De aan Pallas verbonden externe vertrouwenspersonen zijn:

Mw. Yvonne Stallenberg: 06 – 53 83 17 92 [yvonne.stallenberg@online.nl](mailto:yvonne.stallenberg@online.nl).

Mw. Jacqueline Pulles: 06 – 25 24 10 77 [jpulles@outlook.com](mailto:jpulles@outlook.com)

## Sociaal Veiligheidsplan stichting Pallas

In 2015 is de Wet- en regelgeving inzake Sociale Veiligheid op de scholen aangescherpt en heeft de overheid de onderwijsinspectie opdracht gegeven om vanaf augustus 2016 toe te zien op de naleving ervan. De overheid motiveert een en ander met de volgende tekst:

Een veilige omgeving is van groot belang voor kinderen om zich goed te kunnen ontwikkelen en te kunnen leren. De Arbowet en de Kwaliteitswet bieden kaders voor de veiligheid in algemene zin en iedere school is verplicht een veiligheidsplan te hebben. In het veiligheidsplan staat wat de school doet aan de fysieke veiligheid (inrichting van het schoolgebouw) en de sociale veiligheid (omgaan met bijvoorbeeld agressie en geweld). Maar, dit is niet voldoende. Scholen krijgen steeds meer te maken met complexe maatschappelijke problemen zoals (online) pesten, agressie, discriminatie, seksueel grensoverschrijdend gedrag, kindermishandeling en huiselijk geweld, radicalisering en antisemitisme. De wet is geen geheel nieuwe wet. Het gaat om aanpassingen van al bestaande wetten: de WPO, WEC, en WVO. Met de wet worden schoolbesturen verplicht zorg te dragen voor de sociale veiligheid op hun scholen. Zij mogen zelf bepalen hoe zij dit aanpakken.

#### **De verplichtingen die Pallas heeft zijn:**

1. Het voeren van sociaal veiligheidsbeleid
2. Het beleggen van de volgende taken bij een persoon:
  - coördineren van het beleid ten aanzien van pesten
  - fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten
3. De monitoring van de sociale veiligheid (waaronder ook het welbevinden valt) van leerlingen met een gestandaardiseerd instrument.

#### **Uitgangspunten**

Pallas werkt inzake de Sociale Veiligheid met de volgende uitgangspunten:

- Pallas wil aan kinderen, medewerkers, ouders en andere bij de school betrokken personen veilige scholen bieden.
- Pallas borgt de veiligheid mede door deze op de Pallasscholen planmatig te bewaken middels de zogenaamde Risico Inventarisaties & Evaluaties.
- Pallas borgt de Sociale Veiligheid door op de Pallasscholen op het volgende toe te zien:
  - De school heeft een pestprotocol.
  - De schoolleider of degene die hij of zij daarvoor aanwijst is de coördinator van pestbeleid.
  - De schoolleider is aanspreekpunt in het kader van pesten, in voorkomende gevallen kan de schoolleider, indien hij of zij op pesten aangesproken wordt, verwijzen naar een deskundige medewerker
  - De school voert de jaarlijkse monitor sociale veiligheid uit onder leerlingen. De monitor heeft de instemming van de (G)MR.
  - De school heeft binnen bovenstaande kaderafspraken de ruimte voor de eigen invulling en inkleuring van beleid en maatregelen die de sociale veiligheid op de school vergroten en borgen.

vastgesteld door College van Bestuur, na instemming van GMR, februari 2016

## Schoolcultuur en psychosociale veiligheid

### Visie op schoolcultuur

Een schoolcultuur en het pedagogisch klimaat vormen we met elkaar. Je veilig en prettig voelen is de basis om tot ontwikkeling en leren te komen. Daarom hebben we afspraken gemaakt te aanzien van veiligheid, pesten en plagen. We gaan uit van positief en gewenst gedrag. Het is belangrijk dat kinderen met plezier naar school gaan en dat alle kinderen tot hun recht komen. Wij proberen dit te bereiken door een goede gewoontevorming, regels te stellen en door discriminatie en pesten tegen te gaan.

### Sociale veiligheid

Sociale vorming van kinderen is sterk geïntegreerd in ons lesprogramma; de vertelstof, de opbouw van de periodes, de muzikale vorming, het samenwerkend leren en de op klasniveau ingevulde viering van de jaarfeesten, sluiten allemaal aan bij de specifieke leeftijdsgroep en spelen in op de sociaal emotionele ontwikkeling van de kinderen op een specifieke leeftijd. Wij hebben gekozen voor een methode die hier goed bij aansluit: 'De Regenboogtraining'. Deze methode omvat een aantal preventieve en expliciete onderdelen om met de klas te werken sociaal-emotionele competenties en burgerschapsvorming. Hierbij wordt gebruik gemaakt van:

1. Voorbeeldgedrag van de leerkracht
2. Het vertellen van spiegelverhalen
3. Kunstzinnige activiteiten
4. Spelvormen

Binnen deze aspecten wordt er gewerkt aan de volgende onderdelen:

#### **Hier sta ik.**

Standhouden, bij jezelf blijven zonder in starheid terecht te komen.

#### **Wij samen.**

Samenwerken, kunnen delen, een goede klasgenoot zijn, helpen.

#### **Moedig zijn.**

Durven spreken, durven opstaan voor wat er gebeurt, aankaarten,

#### **Wikken en wegen.**

Balans houden in sociale processen.

#### **Lichtpuntjes zien.**

Zelfvertrouwen bevestigen, leren focussen op het goede en mooie.

#### **Kijken en denken.**

Algemeen opvoedkundige principes: eerst kijken, dan zeggen.

In de praktijk houdt dit in dat iedere leerkracht wekelijks een kunstles en/of spelvorm inzet om preventief aan deze onderdelen te werken. Deze lessen zijn opgenomen in de periodeplannen en komen voort uit een klassenscan die de leerkracht jaarlijks maakt. Wanneer het nodig blijkt, kan een expliciete lessenreeks ingezet worden van 10 lessen, om een klas opnieuw in balans te brengen. Deze wordt samen met de leerkracht en een externe deskundige opgesteld. Ouders zullen in dit geval op de hoogte worden gesteld en uitgenodigd worden om onderdelen van de lessen bij te wonen. Op deze manier kunnen leerkrachten en ouders samen om een groep heen gaan staan, om deze te ondersteunen en te helpen. Andere belangrijke aspecten van de regenboogmethode zijn;

- Voorbeeldgedrag van de leerkracht: Leerkrachten zijn zich bewust van hun voorbeeldgedrag. Leerkrachtvaardigheden worden regelmatig geoefend en besproken tijdens de vergadering met als doel meer inzicht in eigen en elkaars handelen.
- Het vertellen van spiegelverhalen. Leerkrachten maken gebruik van spiegelverhalen (vertelstof, biografische anekdotes, pedagogische verhalen).
- Gewoontevorming in de klas. De leerkracht werkt samen met de klas aan gewoontevorming, om rust, regelmaat en veiligheid te creëren.

Jaarlijks vinden studiemomenten plaats voor alle medewerkers. Op deze dagen worden leerkrachten getraind de Regenbooglessen te geven én om het veilig klimaat te waarborgen op school door de afspraken en uitwerking van de uitgangspunten en principes actueel te houden. Ook wordt er geoefend hoe je het kunstzinnig werken in de klas, zoals gebruikelijk is in vrijescholen, in kunt zetten om preventief aan sociale vaardigheden te werken.

## Digitale veiligheid

Het uitgangspunt is dat vanaf klas 4 er aandacht is voor de digitale veiligheid. Rond het tiende levensjaar zijn de kinderen namelijk steeds meer bezig met het begrijpen van de wereld, de verbale en non-verbale communicatie. Dat is het geschiktste moment om met mediawijsheid te starten (Jeanne Meijs). Het grootste deel van dit aspect van de opvoeding ligt bij de ouders, omdat het meeste mediaverkeer buiten schooltijd plaatsvindt.

Op het moment dat de media invloed heeft op de dynamiek van de klas of als er sprake is van inzet van digitale middelen in de lessen, komt het in de invloedssfeer van de leerkracht. Dit vraagt om sturing en gesprek op klassen- en ouder niveau.

Afspraken om de digitale veiligheid te waarborgen zijn;

- Mobiele telefoons, ook iPad e.d., zijn gedurende de schooltijden in de tas (op de gang).
- Alleen na overleg met de leerkracht kan er, in geval nood, een uitzondering worden gemaakt.
- In de klassen 5 & 6 is het gebruik van de digitale middelen, zowel sociaal als school gerelateerd, een terugkerend onderwerp van een klassengesprek, waarin de klas tot afspraken komt omtrent gebruik en gedrag (passend binnen de richtlijnen van school).
- Bij signalen van verminderde digitale veiligheid gaat het sociale veiligheidsplan in werking.

## Fysieke veiligheid

Een fysiek veilige school heeft een goed onderhouden gebouw en speelplein waarbij de inrichting geen gevaar oplevert voor de kinderen.

Kinderen en medewerkers weten wat ze moeten doen bij brand of andere calamiteiten en de school oefent jaarlijks het ontruimingsplan. Ten aanzien van de fysieke veiligheid voert de school de volgende zaken uit:

- Jaarlijks wordt het gebouw (februari-conciërge) en het speelplein gecontroleerd (april- conciërge);
- De school controleert jaarlijks de brandveiligheid van het gebouw in samenwerking met de brandweer
- De bedrijfshulpverleners worden jaarlijks geschoold;
- De school oefent elk schooljaar een keer haar ontruiming (maart-conciërge). Deze ontruiming wordt geëvalueerd (maart-conciërge/directie).
- Er is een samenwerking met de GGD. Deze zien ook toe op hygiëne en veiligheid;
- Indien er onvolkomenheden geconstateerd worden aan gebouw of buitenruimte waarbij de veiligheid in het geding is, wordt dat deel afgesloten en z.s.m. gerepareerd.
- Indien weersomstandigheden de veiligheid in gevaar brengen (bv. ijsvorming), zal dit z.s.m. worden opgelost.

**BHV:** Sandra  
Lilian  
Jorinde  
Ruth

**EHBO:** Dorien

## Zorg

De leerlingen op deze school worden in hun ontwikkeling gevolgd door het leerlingvolgsysteem Parnassys. Zowel cognitieve vaardigheden en sociale vaardigheden worden d.m.v. doelen in kaart gebracht en gemonitord. IB'er en leerkracht hebben minimaal twee keer per jaar een klassenbespreking om de voortgang van iedere leerling te bespreken. Meer informatie hierover is te vinden in ons zorgplan op de website.

## Zorg en begeleiding

Leerlingen die extra hulp behoeven, krijgen in de klas extra instructie of andere vormen van extra ondersteuning. Deze hulp is gebaseerd op een analyse van het geconstateerde probleem en wordt in eerste instantie door de leerkracht zelf aangereikt. Tijdens de groepsbespreking tussen leerkracht en intern begeleider komen deze leerlingen ter sprake. Wanneer er sprake is van grotere zorg, wordt de intern begeleider ingeschakeld. Voor zorgleerlingen wordt door de leerkracht samen met de intern begeleider een handelingsplan opgesteld. Soms wordt er een beroep gedaan op de expertise van een andere deskundige binnen of buiten de school. Met als doel het optimaliseren van de leermogelijkheden en leeromgeving van een individuele leerling. We werken samen met begeleiders en zorgprofessionals van Passend Onderwijs, Begeleidingsdienst Vrije Scholen, Jeugdzorg en GGD. Ouders worden in dit proces geïnformeerd en betrokken.

De school moet de veiligheid van de leerlingen monitoren met een instrument dat een representatief en actueel (jaarlijks) beeld geeft. Bij onze scholen gebeurt dit vanaf klas 5 met het invullen van vragenlijsten. In de jongere klassen wordt de veiligheidsbeleving gemonitord vanuit observaties en gesprekken die de leerkracht met de leerlingen heeft. Meer informatie hierover is te vinden in ons zorgplan.

## Schoolregels, omgangsvormen en afspraken

Om goed onderwijs te kunnen bieden is het belangrijk dat leerkrachten, ouders en leerlingen respect voor elkaar hebben, open en eerlijk met elkaar communiceren en vertrouwen in elkaar hebben. Een goede gewoontevorming, duidelijke omgangsregels en afspraken dragen bij aan een goed en veilig pedagogisch klimaat. Van iedereen die op school aanwezig is, verwachten we dan ook dat de gewenste omgangsregels bekend zijn en dat deze gerespecteerd worden. De schoolregels zijn vermeld in de schoolgids, deze is te vinden op onze website.



## Leerlingen

In het onderwijs zijn regels de gewoonste zaak van de wereld. Vanaf dag één leren de kinderen om hun jas aan de kapstok te hangen, niet te hollen in de gangen, respect te tonen aan elkaar, elkaars spullen en de omgeving. Goede gewoonten en duidelijke regels zorgen ervoor dat de verwachtingen helder zijn en de kinderen weten waar ze aan toe zijn. De omgangsregels zijn in overleg met leerkrachten en leerlingen opgesteld. Deze worden op regelmatige basis met de klas besproken. De basis van onze afspraken komen voort uit de regenboogmethode:

1. Wij zijn te vertrouwen
2. Wij helpen elkaar
3. Niemand speelt de baas
4. Wij lachen niet uit
5. Wij doen niet zielig

### Daarnaast:

- Stop is stop
- Wij accepteren de oplossing van de volwassene (leerkracht of ouder).

Hoewel we uitgaan van positief en gewenst gedrag, kan het zijn dat we kinderen terecht moeten wijzen bij grensoverschrijdend gedrag en ook maatregelen moeten nemen. Deze maatregelen zijn bedoeld om het kind bewust te maken van het (on)gewenste gedrag. We verwachten van ouders steun in dit soort situaties. Mochten ouders hun kind onheus bejegend vinden door de leerkracht, dan vragen wij de ouders om dit met de leerkracht te bespreken en niet met het kind, of in het bijzijn van het kind. Voor de veiligheidsbeleving van het kind is het immers van belang dat ouders en leerkracht in samenwerking met elkaar begrenzing, steun en veiligheid kunnen bieden. Uitgangspunt daarbij is dat de leerkracht vanuit zijn of haar eigen competenties, ervaring, professionaliteit en intuïtie bepaalt welke aanpak in de gegeven situatie met een bepaalde leerling of groep van leerlingen het beste is om het ongewenste gedrag aan te pakken. De ernst van het grensoverschrijdende gedrag bepaalt of de ouders hiervan in kennis worden gesteld.

### Time out

In principe willen wij deze begrippen niet toepassen binnen onze school. Echter, er is een regeling voor het verwijderen van een leerling van een school binnen de Wet op het Primair Onderwijs. Er is dus binnen de Stichting Pallas een beleid ten aanzien van schorsen en verwijderen.

## Schorsing en verwijdering

Gedragsregels kunnen zodanig worden overtreden dat de schoolveiligheid in het geding komt en er sprake is van onwerkbaar gedrag.

### Uit schorsingsbeleid overnemen

Onder onwerkbaar gedrag wordt verstaan dat de leerling:

- Al dan niet met aanleiding (extreem) fysiek geweld gebruikt naar anderen, er sprake is van verbale agressie, agressie naar goederen en voorwerpen of agressie naar zichzelf;
- In redelijkheid niet meer luistert naar zijn of haar leerkracht, andere medewerkers van school, hulpouders of schoolleiding.

De procedure schorsing en verwijdering is van toepassing op al deze vormen van grensoverschrijdend of onwerkbaar gedrag.

## Pestprotocol

Pesten wordt op onze school niet geaccepteerd. We voeren op school een actief beleid om pesten te voorkomen of tegen te gaan. We gaan daarbij uit van het volgende:

- Of er sprake is van pesten wordt bepaald door de beleving die de gepeste heeft.
- Pesten komt ook bij volwassenen voor.
- We zijn alert op het signaleren van pestgedrag.
- We nemen elke melding over pesten van wie dan ook serieus.
- We gaan op een professionele manier met het pesten om.

### We zijn alert op pestgedrag.

- Met name in de kleuterklassen tot en met de 2<sup>de</sup> klas zijn we alert op gedrag dat later tot pestgedrag kan uitgroeien. We signaleren mogelijke pesters en mogelijke gepesten. We stimuleren toenadering van pester en gepeste met als doel elkaar te respecteren en de goede kanten van elkaar beter te leren kennen.
- Met name in de 3<sup>de</sup> tot en met de 6<sup>de</sup> klas zijn we alert op het gedrag van de pester(s) en de gepesten(n). We gaan daarbij uit van signalen zoals in de literatuur beschreven, waaronder:

- o Pesters: ongewenst groepsgedrag, machogedrag, onverklaarbaar in het bezit van nieuwe spullen of spullen die van een ander zijn geweest, enz.
- o Gepeste: nèt op tijd op school en als eerste weg, of andersom: blijven hangen in speelpauzes, altijd in de buurt van een volwassene, slecht slapen, onverklaarbare beschadigingen aan lichaam, kleding en of eigendommen, enz.

Ons uitgangspunt op school is dat het sociaal-pedagogisch klimaat dusdanig dient te zijn dat pestgedrag zoveel mogelijk wordt voorkomen. Indien zich toch dergelijke ongewenste situaties voordoen, wordt het Goede Maatjes Protocol in werking gesteld.

Daarin staat beschreven wie welke stappen dient te ondernemen in geval van pestgedrag. In het kort worden de volgende stappen gevolgd:

1. Signaleren
2. Inventariseren
3. Interventie vaststellen
4. Verandertraject inzetten
5. Begeleiding verandertraject
6. Einde en evaluatie

## Personeel

Ook voor onze medewerkers willen we een gezond en prettig werkklimaat. We streven naar een professionele cultuur, waar we elkaar respectvol benaderen, om advies kunnen vragen en tevens durven aanspreken. We zijn in staat tot het voeren van dialogen, met interesse voor elkaars opvattingen en inzichten. Eenmaal gemaakte keuzes onderschrijven we met elkaar.

Iedere twee jaar worden bij medewerkers, medewerkers enquêtes afgenomen om zowel de tevredenheid als ook de psychosociale arbeidsbelasting na te gaan. Voor onze school is een scholingsbeleid opgenomen in het schoolplan. Per schooljaar is er een uitgewerkt scholingsplan.

De persoonlijke behoefte aan opleiding en training, coaching en begeleiding wordt onder andere bepaald in de periodieke jaargesprekken waarin ontwikkeling een belangrijk aandachtspunt vormt.

## Ouders/verzorgers

De betrokkenheid van ouders vinden wij belangrijk. Een goede samenwerking tussen ouders en leerkrachten geeft de kinderen een basisveiligheid die belangrijk is voor het leren. Ouders kunnen op meerdere wijzen in

school participeren. Zo is er een medezeggenschapsraad, zijn er klassenouders, en diverse jaarfeesten en schoolactiviteiten waarbij de hulp van ouders meer dan gewenst is.

Ook van ouders/verzorgers verwachten wij dat ze de omgangsregels en schoolafspraken respecteren. Mochten er zaken zijn, waar ouders ontevreden over zijn, vragen we hen om dit bespreekbaar te maken, maar wel eerst een afspraak te maken met degene die dat betreft. Zo kan een gesprek goed voorbereid worden en kan voorkomen worden dat er vanuit emotie gereageerd wordt. Dit vinden we niet wenselijk voor de schoolveiligheid. Mocht u er samen niet uitkomen, dan heeft de school een klachtenregeling.

## Klachtenprocedure

Vrijeschool Tiliander spant zich erg in om met elkaar de juiste omgangsvormen in acht te nemen en voor de kinderen een goede leeromgeving te bieden. Als er vragen of problemen zijn dan worden deze eerst besproken met de betrokkenen (bijvoorbeeld de leerkracht) en met wederzijds goedvinden eventueel in het bijzijn van anderen. Kom je er samen niet uit, dan is een gesprek met de directie mogelijk. Helaas zijn er ook situaties waarbij onenigheid blijft bestaan ondanks ieders inspanningen. Voor zulk soort situaties heeft de school een intern contactpersoon en een klachtenregeling.

Hiervoor maken wij onderscheid in 4 categorieën:

1. Klachten op het niveau van de klas (leerling, klassenverband of leraar).

Deze worden eerst met de betreffende leraar besproken. Komt het in gesprek(ken) niet tot een oplossing, dan kan de klager vervolgens door middel van een brief de klacht of het probleem melden aan de directie, zodat deze naar een oplossing kan zoeken. Binnen een termijn van vier werkweken kan er een afhandeling verwacht worden.

2. Klachten op schoolniveau

Organisatie, medisch/hygiënisch gebied, veiligheid, agressie, ongewenst gedrag, pestgedrag kunnen gemeld en/of besproken worden met de directie. Ook hier geldt een termijn van vier werkweken om tot een afronding te komen.

3. Seksuele intimidatie

Klachten van deze aard worden gemeld aan:

- A. de interne contactpersoon
- B. de externe vertrouwenspersoon

C de voorzitter van het bestuur

Hierbij dient opgemerkt te worden dat de interne contactpersoon een meldingsplicht heeft aan het bestuur en het bestuur heeft een meldingsplicht aan de vertrouwensinspecteur. De externe vertrouwenspersoon heeft geen meldingsplicht.

#### 4. Discriminatie & Diversiteit

Deze klachten worden gemeld aan de diversiteitscodecommissie, het meldpunt hiervan is de Vereniging van Vrije Scholen. Ook deze commissie kent een procedure welke ter inzage ligt bij de secretaris van de oudervereniging en kan desgewenst ook opgevraagd worden bij de interne contactpersoon of de directie.

Is bespreking van klachten niet mogelijk of onvoldoende gebleken, of vereist het probleem een andere aanpak, dan kan het probleem of de klacht schriftelijk aan de hiervoor aangewezen interne contactpersoon worden gemeld. De volgende procedure wordt dan gevolgd:

- Op elke schriftelijke klacht volgt binnen twee weken een ontvangstbevestiging. De interne contactpersoon informeert de klager en de beklaagde en wijst de klager op de interne en externe procedure.
- Intern wordt de klacht gemeld bij de directie, die de huidige stand van zaken inventariseert en met de voorzitter van het bestuur overlegt welke handelwijze het meest recht doet aan de klacht. Zijn de klachten niet oplosbaar, dan wordt de klacht in overleg met de klager doorgezonden naar de externe klachtencommissie, onder toevoeging van de stand van zaken.

De school is aangesloten bij de klachtenregeling van de vereniging voor bijzondere scholen (GCBO). Op aanvraag kan de klachtenprocedure bij de administratie van de school worden verkregen. De klager kan klachten onder punt 3 en 4 overigens altijd met medewerking van de interne contactpersoon onmiddellijk tot de externe klachtencommissie of de vertrouwenspersoon richten. De beklaagde, de directie en de voorzitter van het bestuur worden daarvan door de contactpersoon op de hoogte gesteld. De klachtenprocedure is ook terug te vinden in de schoolgids op onze website.

Stichting Geschillen Commissies Bijzonder Onderwijs (GCBO) Postbus 82324

2508 EH Den Haag Tel: 070 386 16 97

E-mail: [info@gcbo.nl](mailto:info@gcbo.nl)

## Communicatieprotocol voor leraren en ouders

Wij willen als school een gemeenschap zijn waar kinderen en ouders zich veilig, vertrouwd en verbonden voelen. Als je je veilig, vertrouwd en verbonden voelt, kun je tot leren komen en je optimaal ontwikkelen. Een gestructureerde omgeving waar werknemers, ouders en leerlingen voldoende weten en voelen wat de sociale norm is draagt bij aan een veilige en vertrouwde omgeving op school. Duidelijke regels en afspraken in de klas en in de school zijn hierbij van belang.

Onze basisregels zijn:

- Wij zorgen ervoor dat iedereen zich veilig voelt en zichzelf kan zijn.
- Wij lossen conflicten samen op, door naar elkaar te luisteren en met elkaar te praten.
- Wij praten met elkaar, niet over elkaar.
- Wij helpen elkaar.
- Wij behandelen elkaar, onze omgeving en de materialen met zorg.

Ouders\* en medewerkers die de school betreden, onderschrijven de volgende gedragscode:

- Ouders en medewerkers tonen respect voor elkaar.
- Ouders en medewerkers hanteren fatsoenlijk taalgebruik.
- Ouders en medewerkers treden niet agressief op.
- Wanneer er een conflict is, werken ouders en medewerkers mee aan het zoeken naar en het vinden van een oplossing.

\* Met ouders worden ook verzorgers, familieleden en andere opvoeders bedoeld.

## Communicatie naar leerlingen

De leraren behandelen de leerlingen met respect.

De leraren stimuleren door hun wijze van aanspreken bij de leerlingen, dat zij zich autonoom en competent kunnen voelen en kunnen beleven dat zij 'in een relatie' zijn met mensen en kinderen in hun omgeving. Wanneer een leraar corrigeert, gebeurt dit opbouwend, vanuit een positieve intentie. Corrigeren gebeurt het liefst in directe nabijheid van de leerling. Het uitspreken van waardering bij voorkeur op afstand; iedereen mag het horen. Indien een leraar in een situatie komt waarbij hij/zij de eigen grens tegenkomt en waardoor de communicatie met leerling of met een klas dreigt te ontsporen, dan roept hij/ zij direct de hulp in van een

collega. In het geval van onacceptabel gedrag van (een) leerling(en), benoemt de leraar het gewenste gedrag of geeft feedback op het gedrag in de vorm van een Ik boodschap.

De leraren houden in het leerlingdossier bij wanneer leerlingen bij herhaling negatief, onacceptabel gedrag vertonen. Zij vermelden steeds de datum, de omstandigheden waarin het gedrag plaatsvond en zij omschrijven het gedrag zoals zij het hebben waargenomen. Zij melden dit ook aan de ouders.

## Communicatie met ouders

De leraren stellen zich open en communicatief op naar ouders. Zij tonen respect naar iedere ouder. De leraren laten duidelijk weten, op welk moment zij aanspreekbaar zijn voor ouders. Zij zorgen voor voldoende aanspreekbaarheid. De leraren zorgen ervoor dat ouders op de hoogte zijn van hoe hun kind zich op school gedraagt. In geval van een incident waarbij duidelijk een grens overschreden is, meldt de leraar dit zo snel mogelijk aan de betreffende ouders. Leraren bewaken in gesprek met ouders de privacy van derden. Zij spreken met de ouders niet over 'wat zij weten' van andermans kinderen, van andere ouders of van andere medewerkers. De leraren moeten altijd in staat zijn hun werkwijze naar de ouders te kunnen verantwoorden. Schoolbreed zijn de volgende momenten en middelen vastgesteld betreffende de communicatie tussen ouders en leraren:

- Tweemaal per jaar worden er op vooraf vastgestelde data schoolbreed oudergesprekken gehouden, waarin de leraar de ouders informeert over de vorderingen en ontwikkelingen van hun kind. Deze gesprekken duren tien minuten. Deze korte oudergesprekken lenen zich niet voor het bespreken van grotere zorgen.
- Wanneer een leraar met ouders méér wil bespreken dan 'de normale gang van zaken' maakt hij/zij apart een afspraak hierover met ouders. Dit, als er bijvoorbeeld sprake is van een leer- of gedragsprobleem bij het kind, dat om extra aandacht vraagt. Hier kan de intern begeleider bij uitgenodigd worden.
- Per klas wordt er tweemaal per jaar een ouderavond gehouden. Deze heeft als doel om ouders op de hoogte te brengen hoe het gaat in de klas, welke leerstof aan de orde is, hoe deze wordt aangeboden en waarom.
- Mededelingen aan ouders worden gecommuniceerd via de schoolapp.
- Aan het einde van het schooljaar ontvangen ouders een getuigschrift. Wanneer er zorgen zijn over de leerontwikkeling, worden deze ruim van te voren mondeling besproken.

## Ouders

Ouders tonen respect voor elkaar en voor alle medewerkers in de school. Ouders hebben gekozen voor het vrijeschoolonderwijs en respecteren de identiteit van de school, zij gaan akkoord met de grondbeginselen

van de vrijeschoolpedagogie, alsmede met regels en afspraken zoals geformuleerd in de schoolgids. Als er iets is dat ouders willen bespreken, zoeken zij geëigende persoon hiervoor op en zorgen ervoor dat het probleem geen eigen leven gaat leiden in de wandelgangen. Als er sprake is van een incident en ouders horen hierover van hun (of een ander) kind, dan checken ze bij de leraar hoe het verhaal is gegaan. Ouders melden bij de leraar zaken, die de leraar moet weten om zijn/haar werk goed te kunnen doen. Als ouders onder schooltijd ongewenst gedrag signaleren van andermans kind(eren), dan melden zij dit aan de betreffende klassenleerkracht of eventueel een andere leraar. De leraar is de geëigende persoon om, indien nodig, in te grijpen. De leraren zijn tijdens en 15 min voor en 15 na schooltijd verantwoordelijke voor de leerlingen. Indien gedurende deze 15 min voor en na schooltijd de ouders aanwezig zijn op school of bij het plein, dan ligt vanaf dat moment de verantwoordelijkheid voor het kind bij de ouders. Buiten de schooltijd en de twee extra kwartieren, ligt de verantwoordelijkheid voor het kind volledig bij de ouders. Ouders zorgen ervoor dat hun kind op de aangegeven schooltijd op school is en ook weer op tijd naar huis kan. Wanneer ouders een leraar willen spreken, dan houden zij zich volledig aan de door de leraar gestelde momenten van aanspreekbaarheid. Wanneer hier onduidelijkheid over bestaat, kunnen de ouders de leraar hierop aanspreken.

## Gescheiden ouders

Wanneer ouders gescheiden zijn, kan het voor de school moeilijk zijn om te bepalen welke positie er door de school bij het verstrekken van informatie ingenomen moet worden. De wet biedt de school echter een duidelijke richtlijn. Als school zijn we verplicht beide ouders op gelijke wijze te informeren. Dus ook de ouder die niet met het ouderlijk gezag is belast heeft recht op informatie.

Onder informatie in deze wordt verstaan: alle relevante zaken betreffende de leerling en de schoolorganisatie zoals rapporten, nieuwsbrieven, voortgangsrapportages, de schoolgids en ouderavonden. Voor een juiste toepassing van de regels en richtlijnen, is het van belang dat ouders de school op de hoogte stellen, indien er wijzigingen zijn met betrekking tot hun Burgerlijke Staat. Heeft een ouder niet (meer) het ouderlijk gezag? Dan is die ouder geen wettelijk vertegenwoordiger en heeft deze ouder geen recht op actieve informatie over de gebruikte persoonsgegevens en op inzage in het dossier van zijn of haar kind.

De niet-gezagsouder behoudt wel recht op belangrijke informatie over het kind, zoals de schoolprestaties.

Indien als gevolg van een scheiding de situatie ontstaat dat één of beide ouders niet meer belast is met het ouderlijk gezag, dan is de betreffende ouder verplicht om afschriften van de officiële stukken waarin dit is vastgelegd, waaronder bepalingen ten aanzien van het ouderlijke gezag, bezoekrecht en dergelijke, te overhandigen aan de school. De betreffende stukken zullen in het leerlingendossier worden bewaard. Uiteraard zal hier zorgvuldig mee om worden gegaan. Mocht de betreffende ouder dit nalaten, dan zal de school niet gehouden kunnen worden aan een correcte uitvoering van het protocol.



Het is in eerste instantie aan ouders zelf om elkaar te informeren over de vorderingen en ontwikkelingen van hun kind. Dat geldt ook wanneer één van de ouders geen ouderlijk gezag heeft. De gezagsouder moet de niet-gezagsouder 'op de hoogte stellen omtrent gewichtige aangelegenheden' over het kind en de niet-gezagsouder raadplegen over belangrijke beslissingen. Daarnaast moet de school de niet-gezagsouder desgevraagd belangrijke informatie geven, zoals schoolrapporten en informatie over extra begeleiding.

Als de niet-gezagsouder er bij de school niet om vraagt, is er geen verplichting deze informatie te geven. De school moet de gezagsouder informeren over het verzoek om informatie van de niet-gezagsouder en de beslissing om informatie te geven. Meer informatie is te vinden in het protocol Gescheiden en/of niet samenwonende ouders.

## Protocollen en gedragscodes

De school beschikt over de volgende protocollen en gedragscodes:

- Anti-Pestprotocol
- Protocol Gescheiden en/of niet samenwonende ouders
- Protocol (On)gewenst gedrag
- Protocol Huiselijk geweld

fysieke veiligheid BHV en dergelijke:

Inventarisatie en registratie ongevallen

Zodra er een ongeluk heeft plaatsgevonden wordt bekeken of het kind naar de huisarts of naar het ziekenhuis moet. In beide gevallen wordt contact opgenomen met de ouders. Zij gaan dan met het kind naar de dokter of naar de eerste hulp.

Door de leerkrachten wordt genoteerd in Parnassys welke (ernstige) ongelukken zich hebben voorgedaan gedurende de schooltijden.

## Medische handelingen

Regelmatig komt een kind 's morgens gezond op school en krijgt tijdens de lesuren last van hoofd -, buik - of oorspijn. In zijn algemeenheid is een leraar niet deskundig om een juiste diagnose te stellen. Uitgangspunt is dat een kind dat ziek is, naar huis moet. De school zal, in geval van ziekte, altijd contact op moeten nemen met de ouders om te overleggen wat er dient te gebeuren (is er iemand thuis om het kind op te vangen, wordt het kind gehaald of moet het gebracht worden, moet het naar de huisarts?). Ook wanneer een leraar inschat dat het kind met een eenvoudig middel geholpen kan worden, wordt eerst contact gezocht met de ouders.

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens lesuren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma, antibiotica, of zetabletten bij toevallen (een aanval van epilepsie).

Ouders kunnen aan schoolleiding en leerkracht vragen deze middelen te verstrekken. Schriftelijke toestemming van de ouders is hierbij noodzakelijk.

Wanneer het een handeling betreft die onder de BIG wet valt, moet de leerkracht een gedegen instructie krijgen hoe van een BIG-geregistreerde professional (meestal de behandelend arts of verpleegkundige). Het naar tevredenheid uitvoeren van deze handeling moet door deze BIG-geregistreerde professional schriftelijk worden vastgelegd (met handtekening) in een bekwaamheidsverklaring. Op deze manier wordt een zo optimaal mogelijke zekerheid aan kind, ouders, leraar en schoolleiding gewaarborgd.

De schoolleiding kan kiezen of zij wel of geen medewerking verleent aan het geven van medicijnen of het uitvoeren van een medische (BIG) handeling. Voor de individuele leraar geldt dat hij/zij mag weigeren handelingen (al dan niet vallend onder de wet BIG) uit te voeren waarvoor hij zich niet bekwaam acht. Dit is conform het arbeidsrecht.

## Bijlage 1: Wettelijk kader

### Wet sociale veiligheid

Deze paragraaf is opgebouwd uit citaten uit Memorie van toelichting op wet sociale veiligheid (Tweede Kamer, 2014-2015).

De regering vindt dat alle kinderen recht hebben op een onbezorgde schooltijd, die in het teken staat van ontwikkelen, ontdekken en leren. Kinderen moeten veilig zijn op school, zodat ze in staat zijn om te leren en zich te ontwikkelen. Met dit wetsvoorstel worden schoolbesturen in het funderend onderwijs, dus in het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs, verplicht om zorg te dragen voor een sociaal veilige schoolomgeving waarbij aandacht wordt besteed aan pesten.

Hiertoe regelt het wetsvoorstel drie concrete verplichtingen:

- het voeren van sociaal veiligheidsbeleid;
- het beleggen van de taken: coördineren van het beleid ten aanzien van pesten en fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten bij een persoon;
- de monitoring van de sociale veiligheid van leerlingen, zodanig dat het een actueel en representatief beeld geeft. Hieronder valt ook het welbevinden van leerlingen.

(...)

Pesten is een ernstige en specifieke situatie van sociale onveiligheid die vaak voorkomt op scholen en verdient daarom de aanhoudende en extra aandacht van scholen. Pesten is een vorm van agressief gedrag, waarbij een persoon wordt aangevallen, vernederd of buitengesloten door één of meerdere individuen. De gevolgen van pesten kunnen groot zijn: het richt mogelijk blijvende schade aan bij de slachtoffers. Dit betreft niet alleen schade aan het persoonlijke welbevinden, maar ook aan de prestaties op school.

In onderzoek wordt samenhang gevonden tussen pestgedrag en schoolklimaat.<sup>1</sup> De houding van de leraar ten opzichte van pestgedrag is hierin van groot belang. (...)

Pesten is een complex probleem en is van alle tijden. Het vindt veelal onder de radar plaats, waardoor leraren (en ouders) niet altijd door hebben wat er zich in een klas tussen leerlingen onderling afspeelt. Pesten

stopt niet op het schoolplein, het gaat soms online en offline door buiten de muren van de school. Het is daarmee niet een probleem dat de school alleen op kan lossen. Ook ouders, sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties hebben een eigen verantwoordelijkheid en dienen zich maximaal in te spannen om de sociale veiligheid en het welbevinden van leerlingen te bevorderen. Dat laat onverlet dat de school een belangrijke socialiserende taak heeft en in praktijk dé plaats is waar kinderen samenkomen.

Vandaar dat de verplichting voor alle scholen wettelijk wordt opgelegd om zorg te dragen voor de sociale veiligheid op school, waarbij scholen speciaal aandacht moeten besteden aan pesten.

Een school kan pas goed beleid ten aanzien van sociale veiligheid voeren als zij inzicht heeft in de feitelijke en ervaren veiligheid en het welbevinden van de leerlingen. Op basis van monitoring die een representatief en actueel beeld geeft van de sociale veiligheid van de leerlingen, krijgen scholen inzicht in de daadwerkelijke sociale veiligheid op de school. Op basis van dit veiligheidsbeeld kan de school haar beleid gericht inzetten om pesten tegen te gaan en de sociale veiligheid te bevorderen.

Om dit te bereiken is van belang dat de school een instrument gebruikt dat aan verschillende eisen voldoet, zodanig dat de daarmee verzamelde gegevens valide zijn (meet het instrument wat wordt bedoeld) en dat het op betrouwbare manier meet. Het instrument moet de school inzicht geven in een aantal zaken: hoe ervaren leerlingen de sociale en fysieke veiligheid op school, hebben leerlingen te maken met aantasting van de sociale en fysieke veiligheid (zoals door pesten (inclusief pesten via social media), geweld, discriminatie e.d.), hoe is het gesteld met het welbevinden van leerlingen op school? Om een goed beeld te kunnen geven van de situatie op de school is van belang dat een gestandaardiseerd instrument wordt gebruikt, dat tenminste eens per schooljaar onder een representatief deel van de leerlingen wordt afgenomen. De inspectie zal de nadere invulling van deze voorwaarden na overleg met het scholenveld uitwerken in haar toezichtkader.

- Instrument moet aantoonbaar valide en betrouwbaar zijn.
- Instrument moet inzicht geven in ervaren sociale en fysiek veiligheid, aantasting van sociale en fysieke veiligheid en welbevinden van de leerling.

## Protocollen

Zie [www.tiliander.nl](http://www.tiliander.nl)

### Hygiene en gezondheid

- Luizen
- infectieziekten

### Verzuim

- Verzuimprotocol Primair Onderwijs

### Bijzondere zorg

- aanname kind met handicap
- dyslexie
- incidentenregistratie
- kindermishandeling
- pesten
- meldcode PO (huiselijk geweld en kindermishandeling)
- doubleren